

**Технологія використання
електронних систем
управління
бібліографічною
інформацією**

2020

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет

Бібліотека

**ТЕХНОЛОГІЯ ВИКОРИСТАННЯ
ЕЛЕКТРОННИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ
БІБЛОГРАФІЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ**

Методичні рекомендації

Миколаїв
2020

УДК 001.811:004.4

T38

Укладачі: О. О. Цокало, заст. директора бібліотеки
Д. В. Ткаченко, завідувач відділом бібліотеки

Редактор: О. Г. Пустова, директор бібліотеки МНАУ

T38 **Технологія** використання електронних систем управління бібліографічною інформацією : метод. рек. / уклад. О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко ; ред. О. Г. Пустова. – Миколаїв : МНАУ, 2020. – 40 с.

© Миколаївський національний аграрний університет, 2020

© Бібліотека Миколаївського НАУ,
2020

ПЕРЕДМОВА

Перед кожним науковцем постає завдання оприлюднення результатів наукової діяльності, включаючи зміст матеріалу реферату, наукової доповіді, статті, посібника, монографії, автореферату, дисертації тощо. Таким чином, інтелектуальна діяльність майбутнього вченого передбачає роботу з різноманітними науковими джерелами.

Враховуючи глобальне зростання обсягів інформації, фахівці бібліотеки сформували перелік електронних систем управління бібліографічною інформацією та склали рекомендації по технології їх використання.

Рекомендації розроблено з метою надання допомоги тим, хто займається оформленням бібліографічних посилань у наукових роботах. Видання буде корисним для науковців, викладачів, аспірантів та студентів університету.

ВСТУП

Процес підготовки власних публікацій вимагає від дослідника вміння систематизувати першоджерела, складати їх бібліографічні описи, а також навичок створення анотацій і коротких рефератів. Крім того, дотримання принципів наукової доброчесності передбачає коректне цитування раніше відомих результатів і складання переліків посилань. За допомогою бібліографічних менеджерів є можливість автоматизувати пошук, систематизацію та цитування інформації.

Бібліографічні менеджери – це система керування бібліографічною інформацією, яка дозволяє розмішувати, зберігати, обмінюватися даними та інформацією, а також дають змогу створювати бібліографічні посилання. Сучасні бібліографічні менеджери здатні не тільки організувати і зберігати бібліотеку першоджерел, а й в автоматизованому режимі сформувати перелік посилань і бібліографічні списки. Інформацію можна систематизувати за різноманітними темами та у подальшому формувати бібліографічний список згідно з вимогами різних стилів бібліографічного опису. За допомогою бібліографічних менеджерів можна також шукати джерела у базах бібліографічних даних, доступних

через Інтернет.

Існують бібліографічні менеджери локального доступу, так і онлайн (можливі і універсальні варіанти). Така програма, як правило, включає декілька компонентів, а саме: база даних (зберігання інформації про джерела), модуль введення даних (завантаження інформації про джерела в бібліотеку користувача в автоматичному режимі) і засоби взаємодії з текстовими редакторами (дозволяють користувачам впроваджувати в редагований текст посилання на першоджерела з інших джерел інформації, а так само в автоматичному режимі складати і редагувати список літератури).

У базі даних зберігається інформація про джерела (елементи бібліографічних описів, зауваження, позначки, самі першоджерела тощо). Інформацію можна переглядати, редагувати посилання або додавати вручну нові, користуючись різними шаблонами введення, здійснювати фільтрацію і пошук за всіма полями. База може формуватися як на комп'ютері користувача (off-line варіант), так і з використанням хмарної технології.

Модуль введення,(імпорту) даних дає можливість автоматично завантажувати інформацію про джерела (дані для формування посилання) в бібліотеку користувача. Для кожного введеного посилан-

ня формується окремий запис в базі даних бібліографічного менеджера. При введенні (імпорті) посилання розбивається на складові реквізити, кожен з яких заноситься в певне поле запису і в такому вигляді організовується зберігання даних.

Для найбільш поширених бібліографічних менеджерів власники інформаційних ресурсів (електронні бібліотеки, бази наукової інформації, пошукові системи, наукові портали і т.д.) створюють спеціальні механізми вивантаження бібліографічних даних. Користувач, працюючи з такими джерелами інформації, має можливість автоматично вносити бібліографічні відомості про першоджерело в базу даних свого бібліографічного менеджера.

Засіб для взаємодії з текстовими редакторами дозволяє вставляти в редагований текст наукової роботи посилання на першоджерела з бази даних, автоматично формувати список літератури. При цьому можливі дві схеми взаємодії: вбудовування менеджера в текстовий редактор або експорт підготовленого посилання, наприклад, через буфер обміну. Саме в цій складовій реалізовані основні переваги використання бібліографічних менеджерів для оформлення наукових робіт.

Всю інформацію, яка міститься в базі даних можна переглядати, редагувати, здійснювати фільтрацію і пошук за всіма полями. Для формування бази даних може використовуватися як комп'ютер, так і хмарні технології.

Таким чином, використання бібліографічних менеджерів надає наступні переваги для дослідників:

- адаптованість під різні потреби наукових дисциплін;
- інтеграція з базами даних наукової періодики;
- багатofункціональність: пошук, збереження, систематизація, пошук всередині колекцій, цитування, спільна робота;
- організація та зберігання бібліотеки джерел, угруповання джерел за темами, проектами та ін .;
- імпортування бібліографічних даних з різних електронних баз публікацій (Web of Science, JSTOR і т.д.);
- зберігання бібліографічної інформації про публікації, знайдені в Google Scholar, Google Books і в інших базах;
- створення спільних колективних бібліотек джерел для наукового підрозділу або робочої групи

(потрібна наявність однакового бібліографічного менеджера у всіх членів команди або бібліографічних менеджерів, адаптованих один під одного);

- оформлення посилань і списку використаних джерел відповідно до вимог різних стандартів бібліографічного опису.

Успішне володіння ефективними методиками й сучасними технологіями анотування, реферування та аналітико-синтетичного опрацювання інформації за допомогою бібліографічних менеджерів дозволить дослідникам та науковцям більш результативно узагальнювати робочий матеріал та визначати необхідний обсяг інформації для наукової діяльності, що значно скоротить час та підвищить продуктивність теоретичних та прикладних досліджень.

Бібліографічний менеджер Mendeley **Офіційна сторінка - www.mendeley.com**

Бібліографічний менеджер від компанії Elsevier Mendeley підійде для зберігання, в першу чергу, бібліографічних описів, щоб автор мав перед собою правильно розмічений каталог всіх текстів (переважно статей і розділів з книг), які вважає необхідними для своєї роботи. У той же час, Mendeley може зберігати повні тексти документів в форматі PDF і дозволяє їх читати і коментувати, в тому числі, в мобільному додатку Mendeley. У сервісі Mendeley є спеціальне розширення для MS Word і LibreOffice, яке дозволяє автоматично посилатися на документи і складати бібліографічні списки у відповідності з вимогами потрібних стандартів.

Mendeley доступний абсолютно безкоштовно для індивідуальних користувачів у вигляді додатку для PC і Mac, існує також додаток для Android пристроїв, у вигляді онлайн-дodatку для всіх сучасних браузерів, в AppStore для iPhone і iPad.

За допомогою Mendeley можна:

- легко збирати статті і управляти зберіганням власної електронної наукової бібліотеки;

- читати і анотувати статті в своїй бібліотеці з домашнього комп'ютера, через сайт або мобільний додаток;

- вести спільну роботу над статтями з колегами в відкритих і закритих групах;

- формувати посилання і прістатейну літературу, використовуючи один з 6750 вбудованих в Mendeley стилів або створити свій власний стиль оформлення посилань;

- створити свій власний профіль в мережі і публікувати для всього наукового співтовариства результати своїх досліджень;

- шукати в мережі Mendeley ваші наукові статті та публікації колег, рекомендації і однодумців.

Mendeley дозволяє створювати власну базу наукових джерел на основі метаданих, що дозволяє ідентифікувати ту чи іншу опубліковану роботу.

Розпізнавання метаданих публікацій зазвичай відбувається автоматично з pdf-файлів, потрібно лише вказати шлях до такого файлу. Окрім цього, передбачені й інші засоби імпортування даних:

- 1) за допомогою Web Importer, який інтегрується у веб-браузер;
- 2) вказавши ідентифікатор DOI чи PubMed (рис. 1);
- 3) з файлів BibTEX, RIS, EndNote XML чи Zotero Library.

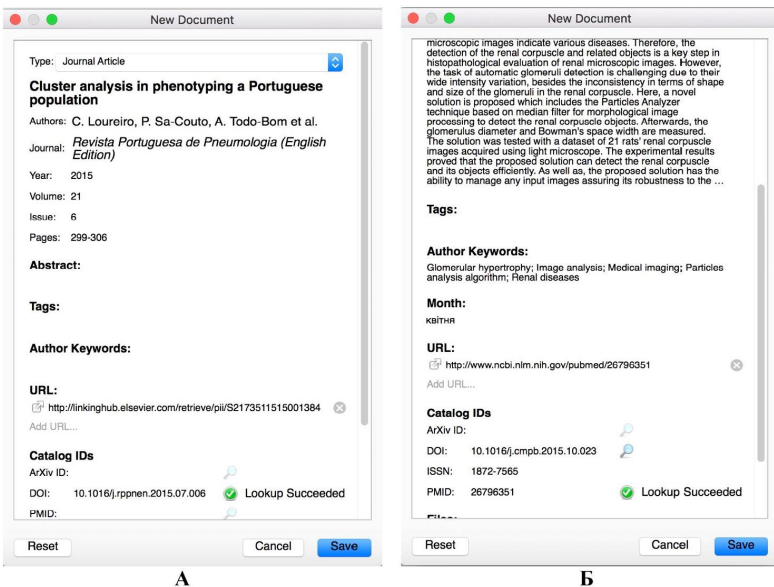

Рис. 1. Пошук метаданих публікацій за індексами DOI (А) та PubMed (Б)

В Mendeley дозволяє не тільки створювати базу наукових джерел, а й зберігати файли з повним текстом, вводити замітки, виділяти необхідні фрагменти (рис. 2). При цьому усі публікації, внесені до

бази можна відсортувати за тематикою у різні каталоги.

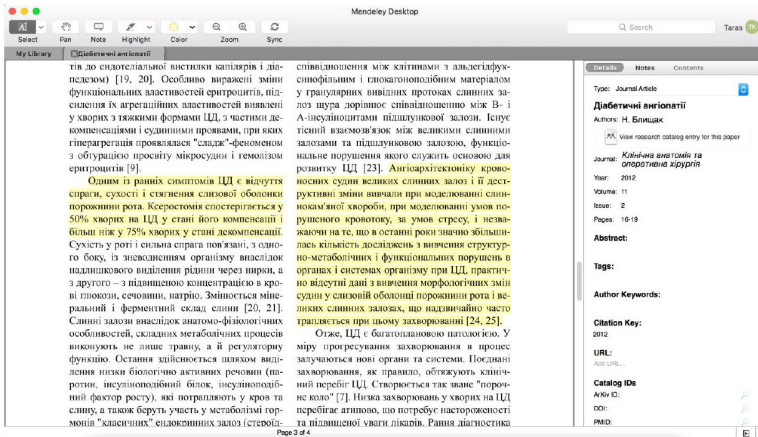

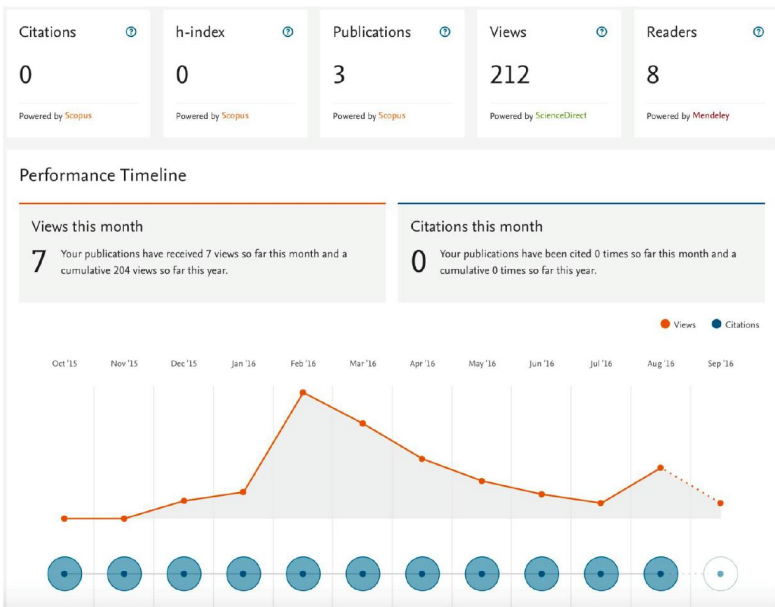
Рис. 2. Робота з повним текстом публікації у Mendeley

Також важливою функцією Mendeley є можливість формувати посилання відповідно до різних стилів що, не зважаючи на вимушеність додаткової перевірки коректності представлення джерел, значно полегшує оформлення списку літератури. Це значно економить час науковця в ході підготовки рукопису до публікації, адже достатньо вибрати необхідний стиль і список джерел автоматично постане у новому форматі.

Не менш важливим є те, що Mendeley працює як на базі різних операційних систем (Windows,

Mac OS, Linux), так і через веб-інтерфейс. Це дозволяє досліднику отримати доступ до бібліотеки не тільки з персонального комп'ютера, а й з будь-якого іншого при наявності доступу до мережі Інтернет.

Даний бібліографічний менеджер є, певною мірою, соціальною мережею. Заповнивши академічний профіль, науковець має змогу об'єднатись з іншими за обраною тематикою досліджень, отримувати повідомлення щодо

публікацій відповідно до вказаних предметних галузей.

Рис. 3. Перегляди та цитування власних публікацій, які

індексовані Scopus

Функція створення різноманітних груп дозволяє обмінюватись реферативними базами та повними текстами публікацій науковцям, які працюють над комплексною темою досліджень. Доступною стає також пошукова система Mendeley, що значно розширює можливості пошуку і аналізу наукової літератури.

Бібліографічний менеджер Mendeley можна також розглядати як інструмент отримання наукометричної інформації, оскільки завдяки інтеграції з Elsevier, стає можливим імпорт метаданих публікацій з ScienceDirect та Scopus у власну бібліотеку. Окрім цього, автор, опублікувавши роботу в журналі, який індексується Scopus, має змогу відстежувати динаміку переглядів публікації і цитувань (рис. 3). Також дослідник має змогу отримувати інформацію щодо рукопису, рецензентом якого він був.

Веб-сервіс Evernote

Офіційна сторінка - <https://www.evernote.com>

Хмарні технології в сучасних умовах стають популярним сервісом у сфері інформаційних

технологій, поступово охоплюючи всі сфери людської діяльності,

включаючи освіту та науку. Сучасні веб-сервіси дають можливість використовувати планшетні ПК та інші мобільні гаджети в контексті навчання і одночасно удосконалити свої здібності в галузі наукових робочих процесів.

Серед різноманітних доступних для науковців сервісів хмарних технологій особливої уваги заслуговує Evernote. Веб-сервіс Evernote покликаний створювати умови ефективного й комфортного доступу до різноманітних електронних ресурсів, а також фіксувати ідеї.

Цей інструмент дозволяє користувачам розробляти і обмінюватися цифровими записниками, а також організувати і документувати робочий процес. В даному випадку він використовувався

для підтримки науково-дослідного процесу від початку до кінця. Оскільки Evernote можна використовувати з мобільним додатком, він легко встановлюється на планшетних ПК. Отже, він підтримує ідею використання мобільних пристроїв.

Evernote допомагає науковцю зосередитися на головному. Саме в Evernote ідеї перетворюються в рішення, тут користувачі організують та систематизують джерела наукової інформації, а команди ведуть спільну роботу над проектами.

Evernote представляє собою цифровий простір, в якому можна зберегти і знайти все, від спогадів до масштабних проектів, при цьому не турбуючись про безпеку даних. Evernote автоматично синхронізує інформацію між усіма вашими пристроями, включаючи ПК, смартфон і планшет. Ваші ідеї, фотографії та копії веб сторінок доступні на будь-якому пристрої в будь-якій точці світу.

Розробники Evernote пропонують багато різних способів зберегти інформацію в додатку.

1. Просто перетягніть. Такий спосіб допоможе вам зібрати важливі елементи в Evernote, щоб ви могли працювати з ними в одному місці, де вас не відволікають. Візьміть документ, зображення або інший файл на свій комп'ютер і перетягніть його в

Evernote. Перетягніть файл у список заміток, і Evernote збереже його як нову замітку. Щоб помістити файл в певну замітку, просто відкрийте замітку і вставте її прямо в неї.

2. Обріжте Інтернет. Кожен користувач інтернету стикається з ситуацією, коли натискає на закладку, але вона змінилася або зникла. Evernote пропонує використовувати Web Clipper. Web Clipper - це розширення браузера, яке дозволяє зберігати сторінку в Evernote такою, якою вона була, коли ви її знайшли - ніяких змін або прикрих помилок типу «Сторінку не знайдено». Evernote дає вам попередній перегляд зображень, щоб ви могли легко знайти потрібну сторінку, навіть якщо забули її назву. Якщо ви обрізаєте сторінку з Gmail, Amazon, YouTube або LinkedIn, Web Clipper автоматично зберігає те, що має значення, видаляючи бічні панелі і інші несуттєві фрагменти.

3. Зробіть знімок в Evernote і ви можете шукати будь-яке слово на зображенні, щоб його було легко знайти пізніше.

4. Запис аудіо. Бувають ситуації, коли на зустрічі або конференції ви робили замітки, але пропустили деякі деталі. Спробуйте використовувати Evernote для запису звуку, якщо хочете

запам'ятати сказане, приділяючи при цьому всю увагу виступаючому.

5. Малюйте на телефоні або планшеті. Якщо ви мислите візуально, додайте начерки до своїх нотаток. Використовуйте начерки, щоб малювати діаграми або щось інше в нотатках. Просто виберіть перо в будь-якій замітці, щоб почати.

6. Надсилайте матеріали з Gmail в Evernote (і навпаки).

Припустимо, ви відправляєтеся в подорож. Замість того, щоб перемикатися між Evernote і поштовою скринькою, перенесіть потрібні електронні листи в Evernote.

7. Інтеграція з Google Drive, Slack, Salesforce і Microsoft Teams.

Перемикання між додатками вбиває вашу концентрацію. Коли ви переходите від однієї програми до іншої і назад, потрібен час, щоб знову зосередитися на тому, що ви робили. Інтеграція Evernote з Google Диска в Evernote, не виходячи з замітки, над якою ви працюєте. Кожен файл відображається у вигляді поля з корисною інформацією, такий як ім'я файлу і час останньої

зміни, замість посилань, які можуть бути невизначеними щодо того, куди вони ведуть.

Отримуйте інформацію з Evernote в Microsoft Teams, не виходячи з чату. закріплюйте замітки прямо в бесідах і переглядайте вміст, збережений в Evernote, щоб залишатися в потоці, а не перемика-тися між додатками.

8. Нехай Siri робить диктовку. Ідеї можуть прийти до вас де завгодно, а не тільки коли ви сидите за комп'ютером. Тепер, коли Siri може робити нотатки в Evernote, ви можете фіксувати ці ідеї, перш ніж вони вислизнуть. Скажіть Siri: «Зробіть замітку в Evernote». Потім висловіть свою думку, і Siri збереже ваші слова в новій замітці. Siri також може додавати до існуючих нотаток або шукати замітки. Це працює навіть на Apple Watch і HomePod.

9. Діліться своїми ідеями. Evernote допомагає вам висловлювати свої думки і збирати інформацію в одному місці. Коли приходить час поділитися своїми великими ідеями з іншими, вони готові до роботи. Ви можете відправляти замітки кому завгодно по електронній пошті, URL-адресою, Message або в робочому чаті. Це працює навіть, якщо інша людина не використовує Ever-

note.

Дев'ять способів зберегти в Evernote те, що для вас важливо. Це перші кроки до досягнення ваших цілей.

Бібліографічний контент-менеджер Zotero

Офіційна сторінка -
zotero.org

Бібліографічний контент-менеджер Zotero – це програмний комплекс, який можна використовувати як базу для зберігання бібліографічних матеріалів і джерел, формування електронних карток з бібліографічною інформацією, автоматичного створення бібліографії та звітів, синхронізації даних за допомогою як власного так і стороннього хмарного сервісу, що дозволяє працювати на різних комп'ютерах з єдиною базою та мати повністю автономний доступ до збережених джерел (можливість роботи в режимі offline).

Zotero має розширення для браузерів Mozilla Firefox і Google Chrome, макроси для текстових редакторів MS Word або OpenOffice Writer. Призначена для індивідуальної і колективної роботи, є

«хмарне» сховище даних, для отримання доступу до неї необхідно створити обліковий запис на сайті. Програма дозволяє користувачам імпортувати посилання з текстових файлів або баз даних, наявних в Інтернеті, зберігати PDF-документи, веб-сторінки, відео та інші файли, збереження бібліографічної інформації з сайтів Google Scholar, Google Books, Amazon.com, ScienceDirect, Springerlink тощо. Zotero працює з 33 типами джерел, серед яких книги, газетні статті, статті з періодичних видань, фільми, звукозаписи, листи, презентації, інтерв'ю та інші.

Ще однією важливою особливістю плагіна Zotero є різноманіття стилів оформлення бібліографічного списку та можливість написання користувачького стилю. На офіційному сайті плагіна є декілька тисяч різних стилів, які, за потребою, можна завантажити та встановити в плагіні. Проте серед всіх цих стилів немає такого, який би відповідав українському стандарту бібліографічного опису, і це є головним недоліком програми для українських користувачів. Частково цей недолік компенсується тим, що для створення бібліографічного списку згідно українського стандарту користувач може написати свій стиль за допомогою візуального редакто-

ра стилів.

Особливістю Zotero є автоматичне збереження разом з бібліографією повного тексту статті. Zotero зберігає локальну копію джерела, до якої можна додавати замітки, теги, підсвічування тексту (тільки для веб-сторінок), а також власні метадані. Є функція синхронізації бази даних з сервером, можливо перенесення на інший комп'ютер, збереження бібліотеки на переносних носіях. Надалі дані можуть бути сформовані у перелік літератури, який можна вставити у текстовий редактор, роздрукувати або зберегти окремим файлом. Поширюється безкоштовно, але пропонуване онлайн-сховище Zotero безкоштовно лише на 300 Мб.

Серед інших можливостей програми Zotero є такі, як створення шкали часу джерел, синхронізація з сервером, перенесення на інший комп'ютер, зберігання бібліотеки на переносних носіях, швидкий та розширений пошук, сортування за колекціями, можливість створення «розумних» колекцій - колекцій, що автоматично збирають джерела за вказаними параметрами розширеного пошуку, можливість імпорту бази даних з різноманітних джерел/форматів — BibTeX, RIS, RDF, BibIX та інші.

Функціональні можливості Zotero

- дозволяє зручно цитувати джерела в будь-якому тексті. Для цього потрібно лише перетягнути джерело з Zotero в текст. Zotero самостійно оформить його згідно з обраним бібліографічним стандартом;

- при роботі з текстом можна легко оформити за потрібною вимогою цитати і кінцеві зноски, потрібно тільки вказати сторінку;

- оформлення процитованих в тексті джерел у список літератури. При цьому в будь-який момент можна змінити стиль цитування;

- можна робити спільні папки з колегами при колективному процесі роботи над статтею;

- можна зберігати не тільки бібліографічні дані про джерела, але і самі тексти в форматах pdf, doc;

- зберігає зроблені до текстів коментарі;

- автоматично дублює бібліотеку на свій он-лайн-сервер, тому доступ до особистої бібліотеки можливий з будь-якого комп'ютера з інтернетом.

Zotero можна встановити, зайшовши на zotero.org і натиснувши кнопку "Завантажити" на домашній сторінці. Як тільки Firefox встановить Zotero й увімкнеться, можна зайти в Zotero, натис-

нувши на іконку Zotero в правому нижньому кутку вікна Firefox. Zotero працює у власній панелі.

Ключові переваги Zotero - це можливість докладного опису ресурсів, функція автоматичного пошуку метаданих для збереження об'єктів, а також опція генерації бібліографічних списків.

Система управління бібліографічною інформацією Endnote

Офіційна сторінка -
<https://endnote.com/>

Робота з цитатами в тексті, особливо якщо вона виконується вручну, забирає багато часу і сил. До того ж різні журнали мають різні вимоги до оформлення цитат як в тексті, так і в списку літератури. На щастя, існує спосіб цей процес автоматизувати і ніколи більше не замислюватися про нумерацію і формат ваших цитат, передоручивши роботу Endnote.

EndNote Web - програма для авторів, яка дозволяє швидко збирати необхідну бібліографічну інформацію, формувати власну базу даних щодо необхідної тематики або, використовуючи модуль Cite While You Write в Microsoft Word, додавати

посилання безпосередньо під час написання публікації.

EndNote™ - це рішення для управління посиланнями з настільним і онлайн-компонентами. При використанні на робочому столі він може називатися «Робочий стіл EndNote» або «EndNote на робочому столі». При використанні в Інтернеті його можна назвати «EndNote онлайн». Користувачі EndNote X8 і X9 можуть синхронізувати всі посилання в одній настільній бібліотеці зі своєю онлайн-бібліотекою і ділитися всією бібліотекою з іншими користувачами EndNote X8 або X9. Їх онлайн-бібліотека може містити необмежену кількість посилань і необмежену кількість вкладень.

EndNote basic - це більш обмежене рішення для управління посиланнями, доступне тільки в Інтернеті. Базові користувачі EndNote можуть створити онлайн-бібліотеку, що містить не більше 50 000 посилань і до 2 ГБ вкладень.

Існує дві версії EndNote basic. Безкоштовна версія EndNote basic має 21 стиль і обмежену кількість фільтрів і файлів підключення. Ця версія доступна всім, і ніяких інших покупок не потрібно.

Базова версія EndNote, доступна як частина Web of Science, містить тисячі стилів, сотні фільт-

рів і файлів підключення. Ця версія доступна для тих, у кого є підписка на Web of Science.

Під час складання списків літератури для наукометричних баз даних важливо розуміти, що чим більше посилання відповідатимуть вимогам бібліографічного оформлення до використаних джерел, тим легше їх сприйматиме система. І чим ретельніше автори поставляться до наданої ними інформації, тим точнішими будуть статистичні та аналітичні дані про них у системі.

Прикладом роботи з EndNote online є створення каталогу дослідника за обраною темою.

I спосіб. Відібрані за ключовим словом у WoS, джерела інформації зберігаються в EndNote online і, за замовчуванням, потрапляють у теку «Unfiled». Для подальшої роботи з інструментом необхідно створити нову теку за назвою дослідження.

II спосіб. Якщо кількість відібраних джерел з WoS недостатня, запропонований пошук інформації за бажаною темою у каталогах бібліотек світу, за допомогою «Online Search» у вкладці «Collect» з експортуванням бібліографічних записів до створеного каталогу.

III спосіб. Розглянута можливість додавання

бібліографічних записів за науковою темою власноруч. Для цього необхідно у вкладці «Collect» натиснути «New Reference», заповнити «Bibliographic Fields» (Бібліографічні поля) з можливістю додавання будь-якого текстового файлу або зображення, використовуючи функцію «Attachments» і зберегти інформацію. Система автоматично відправляє записи у теку «Unfiled».

IV спосіб. Можливість імпортування бібліографічних записів з інших баз даних, наприклад, додавання джерел у каталог науковця з Google Академії. На сторінці Google Академії у «налаштуваннях» обираємо менеджер бібліографії EndNote. Здійснюємо відбір інформації за ключовим словом. Під бібліографічним записом користуємось функцією «Імпортувати до EndNote». У вкладці «Collect» використовуємо модуль «Import References», обираємо завантажені у комп'ютер файли з Google Академії. Зі спадаючого меню «Import Option» та «To» обираємо «EndNote Import» і потрібну теку, натискаємо «Import».

Наступний крок роботи з інструментом EndNote online – оформлення бібліографії та посилань у тексті. Використовуємо вкладку «Format», модуль «Cite While You Write™ Plug-In», завантажую-

мо і встановлюємо на комп'ютер плагін для Windows, одержуємо вкладку у Microsoft Word, яка дає змогу вставляти посилання та автоматично формувати цитати і бібліографію під час написання або редагування статті.

Кожен журнал має специфічний формат оформлення статей, частиною якого є стиль оформлення списку літератури. Модуль «Bibliography» дає можливість формувати такий список за темою дослідження в основних міжнародних стилях. Наприклад: APA, Harvard, IEEE, MLA, Vancouver, Chicago та ін. За допомогою вкладки «Match» здійснюємо пошук міжнародного журналу для публікації. Для цього заповнюємо поля: назва та анотація. Протягом декількох секунд буде надано дані JCR, інформація про журнал і видавця, що допоможе порівняти всі представлені варіанти та подати статтю.

Бібліографічний менеджер Refbase

Refbase Database

[Home](#) | [Show All](#) | [Simple Search](#) | [Advanced Search](#)
| [Add Record](#) | [Import](#) | [Institutions](#)

Import records:

Офіційна сторінка -

<http://www.refbase.org>

Система керування бібліографічною інформацією – це електронна система, в якій розміщують,

зберігають, обмінюють дані та інформацію, а також дають змогу дослідникам, науковцям створювати і повторно використовувати бібліографічні посилання. Прикладом такої системи є RefBase, яка виконує наступні завдання: організовує і зберігає особисту/колективну бібліотеку джерел літератури та автоматизовано формує перелік посилань і бібліографічні списки.

RefBase - клієнт-серверна система під керуванням MySQL, може імпортувати і експортувати різні стандартні бібліографічні формати, зокрема BibTeX, EndNote, RIS, ISI, MODS XML, PubMed, Medline, RefWorks OpenOffice, MS Word та Copac. Програма може створювати відформатовані переліки літератури та цитати в LaTeX, RTF, HTML та PDF. Система також має розширені функції пошуку і може генерувати RSS-канали з пошукових запитів, можуть бути додані посилання з використанням DOI і URL-адрес, а також посилання на файли. Програмне забезпечення використовується як з метою самоархівування, так і для інституційного архіву, поширюється за ліцензією GNU General Public License (GNU GPL чи GPL) і є кросплатформним.

Можливості Refbase:

- чистий і стандартизований інтерфейс, який можна вбудувати в готовий сайт;
- відмінна сумісність з настільними клієнтами, такими як Zotero і EndNote;
- імпорт та експорт записів BibTeX, EndNote, RIS, ISI, MODS XML, PubMed, Medline, RefWorks і Сорас;
- може генерувати відформатовані бібліографії і цитати в LaTeX, RTF, HTML і PDF;
- пошук - швидкий, простий, просунутий, а також потужні опції SQL. Refbase також має розширені функції пошуку і може генерувати RSS фіди з пошуку;
- відображення списку в компактному вигляді, подробиці записів, цитати, замітки і т.д.;
- зберігає будь-який пошуковий запит разом з поточними параметрами дисплея;
- автоматичне анонсування по email для знову доданих записів;
- динамічні RSS-канали для недавно доданих і відредагованих записів, які відповідають призначенню для користувача запитам;
- посилання, що використовують Dois і URL-адреси можна додавати як посилання на файли;
- Refbase підтримує пошук і отримання через URL (Search / Retrieve via URL (SRU)) і веб-сервіс

OpenSearch, а також метадані COinS і unAPI.

Додаток для управління бібліографічними базами даних KBibTeX

KBibTeX - комплексне середовище для створення і редагування бібліографій у форматі BibTeX, призначене для створення власного списку бібліографічних посилань, бази даних з якої можна отримати потрібний список літератури, оформлений необхідним чином, використовуючи закладений шаблон. KBibTeX надає вам можливість скористатися функціональними можливостями KBibTeX за допомогою графічного інтерфейсу, надасть вам простий, безпосередній та налаштовуваний доступ до локальних бібліографій та бібліографій у інтернеті з можливістю поповнення, збирання, попереднього перегляду та пошуку.

Крім створення власних списків, KBibTeX надає можливість відкривати і редагувати сторонні bib-файли, а також проводити пошук і додавати нові посилання, використовуючи наукометричні реферативні онлайн-бази даних (онлайн пошук по Google Scholar, Springer Link або arXiv). Підтримується пошук і об'єднання повторюваних записів, прив'язка записів до ключових слів, пошук та ін.

Дозволяє переглядати локальні ресурси та інтернет-документи (зокрема файли PDF та вебсторінки), пов'язані із записом BibTeX.

KBibTeX дозволяє додавати до бібліографічних посилань коментарі, які не передбачені структурою і правилами BibTeX, підтримується зміна кодування бібліографічних посилань і створення посилань на локальні файли. Є можливість попереднього перегляду записів в різних форматах (BibTeX, RIS, Wikipedia та ін), можна змінити стиль попереднього перегляду (використовуючи `bibtex2html`).

KBibTeX має призначений для користувача інтерфейс, який можна частково налаштовувати (відключати, переміщувати і редагувати панелі інструментів).

KBibTeX може виконувати такі завдання:

- виконувати попередній перегляд і зберігати записи бібліографії у різних форматах (початковий код (BibTeX), початковий код (RIS), Вікіпедія, standard (XML/XSLT), fancy (XML/XSLT) та abstract-only (XML/XSLT)). Доступ до додаткових стилів попереднього перегляду можна отримати після встановлення програми `bibtex2html`;
- імпортувати дані у різноманітних форматах

файлів бібліографії, зокрема BibTeX, RIS та ISI (слід встановити bibutils) та експортувати дані до PDF (потребує встановлення pdflatex), PostScript (потребує встановлення latex), RTF (потребує встановлення latex2rtf) та HTML;

- виконувати пошук даних записів бібліографії у базах даних у інтернеті (зокрема у Google Scholar, ACM, IEEE, arXiv тощо);

- попередньо переглядати локальні та інтернет-ресурси, зокрема файли PDF, пов'язані із записом бібліографії BibTeX;

- шукати і об'єднувати дублікати записів у бібліографії;

- інтегрувати ваші бібліографії з редакторами LaTeX, зокрема Kile та LyX;

- імпортувати дані з вашої бібліотеки Zotero.

Список використаних джерел

1. Баскакова С. О., Вигівська В. О. Бібліографічний менеджер EndNote online для науковців (із досвіду роботи бібліотеки Криворізького національного університету). URL. <http://ds.knu.edu.ua/jspui/handle/123456789/24> (дата звернення 27.11.2020).

2. Білоус В., Лазаренко Н., Коломієць А. Університетська наука у міжнародному інформаційному просторі // Витоки педагогічної майстерності. 2017. Вип. 19. С. 60-67.

3. Вараксіна Н. Системи керування бібліографічною інформацією як інструмент наукової діяльності // Бібліотека. Наука. Комунікація : 100-річчя Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 6-8 листопада 2018 р.) / Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2018. С. 570–574.

4. Вараксіна Н. Сучасні системи керування бібліографією–інструмент для наукових досліджень // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2019. Вип. 51. С. 213-224.

5. Введение в Mendeley. 2015. URL: <https://www.slideshare.net/waydze/mendeley-2015-53224974>

(дата звернення 27.11.2020).

6. Гриценко В., Качан В. Використання середовища EVERNOTE в навчальному процесі // Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. 2013. Т. 2. № 4. С. 22-26.

7. Долгов Вячеслав. Руководство пользователя Zotero. URL: https://www.zotero.org/support/_media/quick_start_russian.pdf (дата звернення 27.11.2020).

8. Електронні бібліотечні інформаційні системи наукових і навчальних закладів : монографія / О. М. Спірін [та ін.] ; за ред. В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна. Київ : Педагогічна думка, 2012. 176 с.

9. Котик Т. Л. Mendeley як невід’ємний інструмент в арсеналі науковця // Галицький лікарський вісник. 2016. Т. 23. № 4. С. 62-67.

10. Можаровская В. Н. Опыт использования библиографической базы данных “ENDNOTE” в солнечной физике. URL: http://www.uafo.ru/publ/uafo/2014UAFO__16__97M.pdf. (дата звернення 27.11.2020).

11. Новицька Т. Л. Бібліографічні менеджери у роботі з електронною бібліотекою Національної академії педагогічних наук України. URL: <https://core.ac.uk/reader/162002190> (дата звернення

27.11.2020).

12. Тур О. М. Особливості оформлення списку використаних джерел у IEEE (INSTITUTE OF ELECTRICAL AND ELECTRONICS ENGINEERS) // Вісник ХДАК. 2017. Вип. 50. С. 225-234.

13. Як ефективно використовувати бібліографічні менеджери // Пан Бібліотекар. Блог про бібліотечну справу та інформаційні технології. URL: <https://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2016/07/blog-post.html>. (дата звернення 27.11.2020).

14. Ярошенко О. Академічні журнали в умовах Information Age: Якість, прозорість, відкритість. URI: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/16437> (дата звернення 27.11.2020).

15. Chornoivan Yuri. The KBibTeX Handbook. 2014. URL: <https://docs.kde.org/stable5/en/extragear-office/kbibtex/index.html> (дата звернення 27.11.2020).

16. Comparison of reference management software. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_reference_management_software (дата звернення 27.11.2020).

17. Mendeley. Краткое руководство. URL: <https://elsevierscience.ru/files/pdf/>

Mendeley_Quick_Guide_Russian_July2016.pdf. (дата звернення 27.11.2020).

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ВСТУП	4
Бібліографічний менеджер Mendeley	9
Веб-сервіс Evernote	15
Бібліографічний контент-менеджер Zotero	20
Система управління бібліографічною інформацією Endnote	24
Бібліографічний менеджер Refbase	28
Додаток для управління бібліографічни- ми базами даних KBibTeX	31

Технологія використання електронних систем управління бібліографічною інформацією

Методичні рекомендації

Укладачі: **Цокало** Олена Олександрівна
Ткаченко Діна Віталіївна

Редактори: О. Г. Пустова, Д. В. Ткаченко

Комп'ютерний набір: Д. В. Ткаченко, О. О. Цокало

Дизайн і верстка: Д. В. Ткаченко

Формат Ум. друк. арк.
Тираж ___ прим. Зам. № ___

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Г. Гонгадзе,9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Адреса бібліотеки МНАУ:
54020, м. Миколаїв, вул. Генерала Карпенко, 73

Адреса сайту: lib.mnau.edu.ua